

یونس نبی

پیشگفتار

کتابِ یونس نبی دَ باره پایتختِ آشور
آسته که خُدا نمیخاست او مَمَلکتِ بخاطرِ
گناهِ خُو نابُود شنه. امزی خاطر خُدا
یونس پیغمبر ره دَ پیشِ ازوا ریی کد تا
اونا ره بَلدِه توبه کدو دعوت کنه. لیکن
ازی که او مَمَلکتِ دُشمنونِ بنی اسرائیل
بُود، یونس پیغمبر از امرِ خُدا سرکشی کد
و میخاست از شی دُوتا کنه. ولے خُداوند

واقع‌ها ره هِدایت کد تا آخِر کار یونس امرِ
خُدا ره قَبُول کده د نینوا پایتختِ آشور
رفت و پیغامِ خُدا ره د اُونجی اِعلان کد.
وختی مردُم نینوا از پیغامِ خُدا اِطاعت کده
توبه کد، خُدا شارِ نینوا ره نابود نکد.
امزی خاطر یونس قار شده قد خُدا جر-و-
بَحث مَوکد. اوخته خُدا یونس ره نِشو دَد
که نَتنها بنی اسرائیل، بلکه پگِ مردُم
وختی از گناه‌های خُو توبه کُنه، گناه‌های
شی بخشیده موشه و خُدا اونا ره قَبُول
مونه، چُون خُدا پگِ مردُم دُنیا دوست
دَره.

طبقه-بندی موضوعها

نافرمانی یونس پیغمبر (۱:۱)

دُعای یونس (۲:۱)

إِطَاعَتِ یونس (۳:۱)

قارِ یونس و لُطْفِ خُداوند (۴:۱)

نافرمانی یونس پیغمبر

۱ کلامِ خُداوند دَ یونس باچه

امیتای نازل شده گفت: ۲ ”باله شو، دَ

نینوا، دَمَزُو شَارِ كُتِه بُوَرُو و دَ خِلَافِ مَرْدُم
شی جَارِ بَزَن، چِرَاكِه شِرَارَتِ اَزوَا دَ
حُضُوْر مِه بَالِه اَمَدِه.

③ لیکن یونس باله شد که از

حُضُوْرِ خُداوند سُونِ شَارِ تَرَشِیشِ دُوْتَا
كُنِه. اوخته اُو دَ بِنْدَرِ یَا فَا رِفْتِه یِگ
كِشْتی رِه پِیْدَا كَد كِه سُونِ تَرَشِیشِ
مورفت. اُو كِرَا یِ كِشْتی رِه دَدِه دَ كِشْتی
سوار شد تا قد ازوا سُونِ تَرَشِیشِ بوره و
از حُضُوْرِ خُداوند دُور بَشِه.

④ مگم خُداوند یِگ بَادِ تُنْد رِه دَ بِلِه

دِرِیَا رِیِ كَد و دِرِیَا سَخْتِ طُوْفَانِی شُد، دَ

اندازه که قریب بود که کِشتی میده شنه.

⑤ کِشتیوانا ترس خورد و هر کُدم شی دَ
پیشِ خُدایِ خُو داد-و-فریاد کد و اونا بارِ
کِشتی ره دَ مَنه دریا پورته کد تا کِشتی
ره سُبک کنه.

دَمزُو غیت یونس دَ تینه حِصّه کِشتی
تاه شُدَد و دراز کشیده سخت خاو رفتد.

⑥ اوخته مسئولِ کِشتی دَ دیرِ ازو رفت
و دَز شی گُفت: ”تُو ره چی شُدّه که ای
رقم خاو کدے؟ باله شو و دَ پیشِ خُدایِ
خُو داد-و-فریاد کُو! شاید خُدایِ تُو مو ره
یاد کنه و مو از بین نرَوی.“

⑦ کشتیوانا قد یگدیگه خو گُفت:

”ببید پشک پورته کنی تا معلوم شنه که

ای بلا از خاطرِ کی دَ سر مو اَمده. ”پس

اونا پشک اَندخت و پشک دَ نامِ یونس بُر

شُد. ⑧ اوخته اونا از شی پُرسان کد:

”دَز مو بُگی که امی بلا از خاطرِ کی دَ

سرِ از مو اَمده؟ تُو چی کاره اَستی؟ از

کُجا اَمده؟ و از کُدم مرُدم اَستی؟ ”

⑨ یونس دَزوا گُفت: ”ما عبرانی

اَسْتُم و خُداوند، خُدای اَسْمونا ره پرستش

مُونُم، خُدای ره که دریا و خُشکی ره خَلق

کده. ”

۱۰) اُونَا غَدْر تَرَس خُورِد و از شی

پُرسان کد: ”چرا امی کار ره کدی؟“ چُون
اُونَا مِیْدَنِست که یونُس از حُضُورِ خُداوند
دُوتا کده، چراکه اُو قد ازوا نقل کده بُوَد.

۱۱) دَ حَالِیکه طُوفان دَ بِلَه دریا کَلو

شُدِه مورفت، اُونَا از یونُس پُرسان کده
گُفت: ”مو دَ حق تُو چیز کار کُنی تا دریا
بَلدِه مو آرام شُنه؟“

۱۲) یونُس دَزوا گُفت: ”مَرِه باله کده

دَ دریا پورته کُنید و دریا بَلدِه شُمو آرام
مُوشه؛ چُون ما مِیْدَنُم که ای طُوفانِ
سخت از خاطرِ ازمه دَ سر شُمو آمده.“

۱۳) کِشْتیوانا سخت کوشش کد که

کِشْتی ره سُون خُشکی بُره، مگم

نَتِنِست، چراکه دریا دیگه ام دَ خِلافِ ازوا

طوفانی موشُد. ۱۴) اوخته اونا دَ پیش

خُداوند داد-و-فریاد کده گُفت: ”آی

خُداوند، نَیل که از خاطرِ زندگی امزی آدم

مو از بَین بوری و خُونِ بے گُناه ره دَ

گردون مو نَکو، چُون تُو، آی خُداوند، هر

کاری که بِخاهی انجام میدی. ” ۱۵) پس

اونا یونس ره باله کده دَ دریا اَندخت و

خَشمِ دریا آرام شُد. ۱۶) اوخته کِشْتیوانا

از خُداوند کلو ترس خورد و بَلدِه خُداوند

قُربانی تقدیم کده دَ گردون خُونِ نذر گِرِفت.

①۷ دَمْرُو غَيْتِ خُداوند یگ ماهی کُتّه

ره رِبی کد که او یونس ره قُورت کد و

یونس سه شاو و سه روز دَ کوره ماهی

مَند.

دُعای یونس

۲ ① اوخته یونس از مَنه کوره

ماهی دَ پیشِ خُداوند دُعا کده ② کُفت:

”دَ وختِ مُشکِلاتِ خُو خُداوند ره

کُوی کُدم

و او دَ داد مه رسید؛

از گوره عالمِ مُرده‌ها ناله-و-فریاد
کدم، آی خُداوند

و تُو آواز مَره شنیدی.

تُو مَره دَ چُقُوری دَ دِلِ دریاها ۳
پورته کدی

و سیل گرد مَره گرفت؛

تمامِ طُغیانِ آوها و جلیپه‌های تُو از
سر مه تیر شد.

ما قد خُو کُفْتُم، ۴

ما از نظر تو اُفتدیم

چطور میتنم که خانه مُقدَّس تو ره
بسم بِنِگرم؟

⑤ آوها مَره پوشند دَ اندازِه که جان
مَره بگیریه،

غُوچی مَره گرد گیریه کد و

علفهای دریا دَ گردِ سر مه پیچ
خورد.

⑥ تا بُنیادِ کوهها تاه رفتُم

و زمی بَلَدِه همیشه مَرِه دَ بندهای
خُو گِرِفَت.

لیکن تُو، آی خُداوند، خُدای مه،
زندگی مَرِه از چُقُوری بُر
کدی.

⑦ وختیکه جان مه دَ و جُود مه
بیحال شُد،

آی خُداوند، ما تُو ره یاد کدُم؛

اوخته دُعای مه دَ پیش تُو دَ خانه
مُقَدَّس تُو رسید.

⑧ کسای که بُت‌های باطل ره
پرستش مونه،

اونا وفاداری خو ره ایله موکُنه،

⑨ لیکن ما قد آوازِ شکرگزاری بلده
تو قربانی مونم

و نذر خو ره ادا مونم.

نجات از طرفِ خداوند آسته.

⑩ اوخته خداوند د ماهی امر کد و

ماهی یونس ره د خشکی قی کد.

إِطَاعَتِ يُونُسَ

۳ ① اوخته کلامِ خُداوند دَفَعِه
دوّم دَ یونُس نازلِ شُدِه کُفَت: ② ”باله
شُو، دَ نینوا، دَمَزُو شارِ کُتِه بورُو و
پِیغامی ره که ما دَز تُو مُوگَم، دَ اُونجی
جارِ بَزَن!“

③ اوخته یونُس باله شُد و دَ مُطابِقِ
أَمْرِ خُداوند دَ نینوا رفت. نینوا یگ شارِ
غَدَر کُتِه بُود که سه روز پیده رَوی کار
دَشت. ④ یونُس دَ شارِ داخِل شُدِه یگ
روز پیده رَوی کد و جارِ زَدِه کُفَت: ”بعد

از چل روز نینوا سرنگون موشه!“

⑤ مردم نینوا دَ خُدا ایمان اُورد و
روزه اِعلان کده پگ شی از ریزه تا کُته
پلاس پوشید.

⑥ وختیکه پادشاه نینوا ازی توره
خبر شد، اُو از تَخت خُو باله شُده چَپن
پادشاهی ره از جان خو بُر کد و پلاس
پوشیده دَ بِلَه خَگِشتر شِشت. ⑦ اوخته

پادشاه دَ نینوا یگ فرمان صادر کده
گفت: ”پادشاه و کُته کلونای شی اینی
رقم امر مونه: هیچ انسان و حیوان، دَ
شُمُولِ گله و رمه، چیزی ره دَ دان خُو

نَزَنَه؛ نَه نَان بُخوره و نَه آو وُچِی کُنَه. ⑧
انسان‌ها و حیوانا باید پلاس بپوشه و د
پیشِ خُدا سخت عُدْر-و-زاری کُنَه. پگ
مردُم راه‌های بَد خُو و ظُلْمی ره که از
دِسْتِ ازوا سر میزَنه ایله بدیه. ⑨ کی
میدَنه، شاید خُدا از قار خُو پس تاو
بُخوره و از شِدَّتِ خَشْمِ خُو تاه بییه تاکه
مو نابُود نَشْنی. ”

⑩ وختی خُدا اعمالِ ازوا ره دید که
اونا راه‌های بَد خُو ره ایله کده، خُدا از
قار خُو پس تاو خورد و بَلایِ ره که گُفته
بُود دَ سِرِ ازوا میره، اُو ره دَ سِرِ ازوا

قَارِ يُونُسَ وَ لُطْفِ خُداوند

۲ ① مگم ای کار گلو بدِ یونس

آمد و او سخت قار شد. ② اوخته او د
پیشِ خُداوند دُعا کده گُفت: ”ای

خُداوند، آیا امی چیز ره وختیکه ما هنوز
د مُلک خُو بُودُم، نَگُفتم؟ امزی خاطر بُود

که ما د شروع سُون ترشیش دوتا کدم،

چون میدنستم که تُو خُدای پُر فیض و

رَحیم اَستی، دیر قار موشی و پُر از

رَحمت-و-مُحَبَّت اَستی و از رِبی کدون

بلا-و-مُصِیبت دِست مِیکشی. ③ و آلی
آی خُداوند، جان مَره بَگیر، چُون بَلدِه مه
مَرگ از زِندگی کده بَهر آسته. ④
اوخته خُداوند دَزُو گُفت: ”آیا بَلدِه تُو
خُوب آسته که قار شُنی؟“

⑤ اوخته یونُس از شار بُرو رفته دَ
یگ جای دَ شرقِ شار شِشت و بَلدِه خُو
یگ چَپری جور کده دَ تی سایه شی
شِشت تا بِنگره که دَ سرِ شار چی مییه.

⑥ دَمزُو غَیت خُداوند-خُدا یگ کاڈُو
ره سَوزدِلجی کد تا جُلنگای شی دَ بِلِه
چَپری یونُس بُر شُنِه و دَ سر شی سایه کُنه

و اُورِه از ناراحتی شی آسوده کُنه. پس
یونس بخاطرِ امزو گیاه کلو خوش شد.

⑦ مگم روزِ دِیگِه شی دَ وختِ روزِ واز
شُدو خُدا یگِ کِرم ره رِبی کد که کِرم بیخِ
امزو گیاه ره زد و اُو خُشک شد. ⑧

وختیکه آفتو بُر شد خُدا یگِ تفت باد ره
از طرفِ شَرَقِ رِبی کد و آفتو دَ سرِ یونس
زد، دَ اندازِه که اُو بیحال شد و دَ مُردون
خُو راضی شده گُفت: ”بلدِه مه مرگ از
زندگی کده بهتر آسته.“

⑨ اوخته خُدا دَ یونس گُفت: ”آیا

بلدِه تُو خُوب آسته که از خاطرِ خُشک

شُدونِ یگ گیاه قار شنی؟ ”یونس گفت:
”آرے، باید تا حدِ مرگ قار شُئِم.“

⑩ خُداوند گفت: ”دِل تُو بَلدِه

گیاهی سوخت که نه د بَلِه شی زحمت
کشیده بُودی و نه اُو ره کاله کده بُودی؛
اُو د یگ شاو پَیدا شُد و د یگ شاو از
بَین رفت. ⑪ پس آیا دِل ازمه بَلدِه

نینوا، بَلدِه امزُو شارِ کُتِه نَسوزِه که دَز
شی کَلوتر از یگ صد و بیست هزار نفر
و جُود دَره که دِستِ چَپ و راست خُو ره
فرق نَمیتنه و حیوانای کَلو ام د اُونجی
آسته؟“